

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta, HE 24/2023 vp

Rautatieasemien esteettömyystietopalvelu
ja tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

Ehdotetut muutokset

- 1) Liikennepalvelulakiin lisättäisiin uusi 154 a §, jossa säädettäisiin Traficomille velvoite kerätä vaaditut rautatieasemien esteettömyystiedot ja oikeus hankkia esteettömyystietopalvelu Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:ltä. Esteettömyystietopalvelun myötä tiedot voidaan viedä avoimien rajapintaratkaisujen kautta saataville alan toimijoille ja esimerkiksi reittioppaisiin käyttäjiä varten. Esteettömyystiedot yhdistettäisiin osaksi muuta liikenteen matkatietoa, jota Fintraffic jo nykyisin hallinnoi.
- 2) Lisäksi lain 181 §:ään ehdotetaan palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tieliikenteen viranomaisia koskevia muutoksia, joiden myötä Paimio lisättäisiin Turun kaupungin toimivalta-alueeseen ja Hankasalmen, Petäjäveden, Toivakan sekä Äänekosken kunnat liitettäisiin Jyväskylän kaupungin toimivalta-alueeseen. Lisäksi ehdotetaan muutoksia, joiden myötä Lappeenrannan kaupunki voisi jatkossa toimia joukkoliikenteessä toimivaltaisena viranomaisena Imatran ja Lappeenrannan kaupunkien alueella.

Muutosten ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2024.

Tausta

Euroopan rautatievirasto (ERA) on rakentamassa Euroopan rautatieasemien uutta esteettömyystietokantaa (European Railway Station Accessibility Database, ERSAD), johon kerätään kaikkien ETA-alueen rautatieasemien esteettömyystiedot. Asetuksen 1300/2014 mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava tiedonvaihdosta vastaava taho komissiolle sekä suoritettava esteettömyysinventaari. Hanke on viivästynyt komission taholta, mutta ilmoituksia vastuutahosta odotetaan todennäköisesti vuoden 2023 aikana. ERSAD-tiedot ovat rautatieasemien esteettömyystietoa koskien esimerkiksi laiturialueita, asemien palveluita ja liityntäpysäköintiä. Fintraffic olisi sopivin taho käytännössä vastaamaan tietojen keräämisestä ja toimittamisesta ERA:lle. Liikenne- ja viestintävirasto olisi kuitenkin komissiolle ilmoitettava taho, joka hankkisi tarvittavan kansallisen toteutuksen Fintrafficilta.

Joukkoliikenteen toimivaltaiset viranomaiset on määritelty laissa liikenteen palveluista, joten viranomaisten toimivalta-alueiden muutokset vaativat aina lain muuttamista. Kunnallisesta itsehallinnosta johtuen aloite toimivalta-alueen muutokseen tulee kunnilta itseltään. Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut toimivalta-alueiden muutoksen vaatiman lainsäädännön kuntien ehdotuksesta.

Perustelut

- 1) ERSAD-tietokannasta säädetään asetuksessa 1300/2014 vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden esteettömästä pääsystä EU:n rautatiejärjestelmään. Asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava tiedonvaihdesta vastaava taho komissiolle sekä suoritettava esteettömyysinventaari. Liikennepalvelulain muutoksella on tarkoitus mahdollistaa se, että Liikenne- ja viestintävirasto voisi tehdä palveluhankinnan Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:ltä, millä mahdollistetaan kansallinen esteettömyystietopalvelu ja tietojen siirtyminen käyttäjien saataville rajapintaratkaisujen kautta vastaavasti kuin muun Fintrafficin jo ennestään hallinnoiman matkatiedon osalta. Fintraffic vastaisi myös inventaarin käytännön toteutuksesta.
- 2) Liikenne- ja viestintäministeriö on saanut keväällä 2023 kolme esitystä ao. kunnilta palvelusopimusasetuksessa tarkoitettujen tieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten toimivalta-alueiden muuttamisesta. Toimivaltaiset viranomaiset on määritelty liikenteen palveluista annetun lain 181 §:ssä. Muutokset tukisivat joukkoliikenteen seudullista kehittymistä ja luovat edellytyksiä joukkoliikenteen tehokkaammalle järjestämiselle.

Vaikutukset

Esityksen vaikutusten arvioidaan kokonaisuudessaan olevan vähäisiä.

Esteettömyystietojen kerääminen asemilta ja sen tuominen rajapintoihin ja sitä kautta esimerkiksi reittioppaisiin lisää käyttäjien saatavilla olevan matkatiedon määrää ja siten helpottaa tietoja tarvitsevien mahdollisuuksia käyttää joukkoliikennettä. Liikenne- ja viestintävirasto valvoisi ERSAD-palvelun toteuttamista ja esteettömyystietojen toimittamista ERA:lle. Tehtävän hoitaminen ei edellytä uusia resursseja Liikenne- ja viestintävirastolle.

Tieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten toimivalta-alueisiin ehdotettujen muutosten arvioidaan tuovan samankaltaisia hyötyjä kaikilla kohdealueilla. Joukkoliikenteen suunnittelu ja hankinta tehostuvat, kun hankintakokonaisuus on nykyistä laajempi. Liikenteen palveluita voidaan kehittää ja ottaa käyttöön alueellisesti.